

60 008/x

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1980. január 21. hétfő

bb.1. nyári időszámítás: április 6. és szeptember 28. között

i/sb/pá/ra dg

1980. január 21.

az idén bevezetik a nyári időszámítást hazánkban. az érdekelt tárcák befejezték az erről szóló jogszabály egyeztetését, s az rövidesen a hivatalos közlönyben is megjelenik. a nehézipari miniszter, valamint a közlekedés-és postaügyi miniszter együttes rendelete, a minisztertanácstól kapott felhatalmazás alapján, a munkaügyi miniszterrel egyetértésben kimondja, hogy 1980. április 6. és szeptember 28. között nyári időszámítás lesz érvényben. eszerint április 6-án, vasárnap 0 órakor 60 perccel kell előbbre tolni, tehát egy órára igazítani az óra mutatóját, a nyári időszámítás megszűnésekor, szeptember 28-án vasárnap egy órakor pedig vissza kell igazítani a mutatót 0 órára. szeptember 28-án tehát már ismét az eredeti zónaidőhöz igazodnunk.

a rendelet külön intézkedik azokkal kapcsolatban, akik a nyári időszámítás bevezetésének, illetve megszűnésének éjszakáján dolgoznak, az óra mutatójának 60 perces előre, illetve visszaigazítása ugyanis az éjszakai műszakot rövidíti, illetve hosszabbítja. ezért a rendelet úgy intézkedik, hogy a nyári időszámítás bevezetésének és megszüntetésének időpontjában munkát végző - nem havibéres - dolgozók munkabéretét a tényleges teljesítmény, illetve a ténylegesen ledolgozott munkaidő alapján kell elszámolni.
/folyt.köv./

-1-

bb.13. / téli ... folyt./ra

a balatonnál és a bakonyban a délelőtti köd sem riasztotta el a természetbarátokat. legnagyobb tavunkon, a népesebb üdülőhelyek környékén sokezren korcsolyáztak az alkalmi jégpályákon.

a bakonyban főpróbát tartottak az új, eplényi sípályán. bár a felvonó még nem készült el, jócskán akadt helyszíni nevező a veszprém megyei lesikló és sífutó versenyre.
/mti/

--

bb.14. január 27-ig tekinthető meg a lézer festészet kiállítás

i/gl/ra ká

1980. január 20.

a nagy érdeklődés láttán a tervezettnél egy héttel tovább, január 27-ig tekinthető meg a lézer interferenciák című kiállítás, a magyar nemzeti galéria d-épületében. az újszerű tárlatot, amelyen első ízben láthat a hazai közönség lézersugarak mozgásával keletkező képzőművészet alkotásokat - az eredeti tervek szerint - vasárnap zárták volna.

a bemutató három napján már a muzeum nyitása előtt hosszú sorokban kigyózott az érdeklődők serege és hiába tartottak napi 14 vetítést, százak rekedtek kívül. végül is az újszerű kiállítás nyitvatartásának meghosszabbítása mellett döntöttek.
/mti/

--

bb.15. a belföldi szerkesztőség hireinek a jegyzéke január 20-án, vasárnap zárásig:

ra ká

1980. január 20.

1. ujtípusu hőpalackok nagykanizsáról
2. gesztenyemassza tavaszra
3. ételbár makón
4. gyűjtik a fenyőtobozt
5. eszperantó testvérvárosok
6. jól telel az erdők állatvilága
7. elutazott a vietnami küldöttség
8. járhatók az utak
9. hangversenysorozat munkásbrigádoknak
10. időjárásjelentés
11. jászai mari naplója monodrámaként
12. állami népi együttes
13. nagy forgalom a hegyekben
14. kiállítás meghosszabbítása
15. hírjegyzék

/mti/

- v é g e -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

a szerkesztőség vezetője: pásztor jános

szerkesztette: kálmán sándor

19.10/ra

-8-

1980

bb.1. / nyári ... folyt./ra

a nyári időszámítás bevezetése is beleilleszkedik azoknak a sokoldalú intézkedéseknek a sorába, amelyeknek célja az észszerű energiatakarékosság. minden nap egy órányereséget jelent ugyanis majd az áramfogyasztásban, hogy később kapcsoljuk be a mesterséges fényeket, lámpákat, a közvilágítási hálózatban, az üzemekben, a hivatalokban és a háztartásokban. az előzetes számvetés szerint ebben az időszakban a világításra fordított villamosenergiából mintegy 80 millió kilowattórát takarít meg az ország, ami fűtőolajra átszámítva 20 ezer - 25 ezer tonnának felel meg. az értéke csupán ennek: 60-70 millió forint, emellett azonban a tartalék villamosenergia-kapacitás növekedése mintegy 160 millió forint értékű megtakarítást hoz a népgazdaságnak.

a hivatalos megjelenéssel hatályba lépő rendelet különösen nagy feladatokat ró - elsősorban a menetrendek összehangolásával - a közlekedés-és postaügyi minisztériumra. a máv nyári menetrendje június 1-től szeptember 27-ig érvényes, s természetesen a nyári időszámításnak megfelelően készül. a nyári időszakokra pedig módosító kiegészítést adnak ki a menetrendhez. hasonló menetrendi pótlást állít össze a volán az autóbuszok közlekedéséről. a malév-nek nem kell pótlást készíteni, mert februárban adja ki ideai menetrendjét, amely már a nyári időszámításnak megfelelő időpontokat tartalmazza. a mahart személyhajózási idejnye egybeesik a nyári időszámítás idejével, ott ezért nincs szükség külön menetrendi intézkedésekre. a nemzetközi vasuti és légiforgalommal összefüggésben a máv és a malév is intézkedett a megfelelő egyeztetésről és folyamatos tájékoztatásról. a kpm gondoskodik arról, hogy a menetrendeken és azok pótlásain túlmenően a közlekedési járatok megállóhelyein is tájékozódhassanak majd az utasok. a postánál is megteszik a megfelelő intézkedéseket, s a nyári időszámítás szerint módosítják egyebek között a postavivatalok nyitvatartási idejét.

magyarországon a második világháború idején vezették be először a nyári időszámítást, majd a felszabadulás után 1954-ben kezdődött és 1957-ben ért véget a zónaidőváltási sorozat. Európában olaszország 1962 óta minden évben, a 70-es évek elejétől pedig franciaország, Spanyolország, a benelux-államok, lengyelország, nagy-britannia, irország, portugália, görögország, törökország, s a múlt évtől csehszlovákia alkalmaz nyári időszámítást. az előzetes jelzések szerint az idén magyarországgal együtt ausztria, az ndk és az nszk is áttér a nyári időszámításra./mti/

-.-

-2-

bb.2. több mint kétszáz mű 1980-ban - új sorozatok a kossuth kiadónál

1/km/gg/ra db

1980. január 21.

az idén 200 mű megjelentetését tervezi - csaknem 4000 iv terjedelemben - a kossuth kiadó. ez a pártoktatás tankönyveit és a folyóiratokat is figyelembe véve - gyakorlatilag azt jelenti, hogy az évnek majd minden napjára jut egy-egy kossuth-kiadvány.

kiemelt helyen szerepelnek azok a könyvek, amelyek az mszmp xii. kongresszusához kapcsolódnak. kiadják a kongresszus teljes és rövidített jegyzőkönyvét, több mint félmillió példányban. számos mű pedig témája révén - kapcsolódik majd a kongresszussal meghatározott feladatokhoz. a bel-és gazdaságpolitikai, a külgazdasági, a kulturpolitikai könyvek gazdag választékát igéri tehát a kiadó.

a „közgazdasági ismeretek”, sorozatban egy-egy mű elemzi népgazdaságunk fejlettségét, nemzetközi összehasonlításban, illetve a világgazdaság helyzetét és kilátásait. a gazdasági partnerünk címmel új sorozatot indít a kiadó, s az első kötetek a szovjetunióval, az ndk-val, csehszlovákiával, és lengyelországgal foglalkoznak majd. a gazdaságpolitikai kérdések iránt érdeklődő olvasók több tanulmányt kapnak majd az ideai népgazdasági tervről, a nyitott szerkezetű gazdaság sajátosságairól, hazánknak a szocialista integrációban elfoglalt helyéről, a tőkés energiaválságról és következményeiről, az új világgazdasági rendről, a szocialista jövedelempolitikáról és munkaerőgazdálkodásról.

kiadványok sorát jelentetik meg hazánk felszabadulásának 35. évfordulójára. könyv jelenik meg a magyar ellenállási és partizán-harcokról, közreadják szovjet szerzők „magyar napló”, című munkáját, s új kiadásban - az új világ sorozatban - illés béla „honfoglalás című művét. egy kötet 35 év magyar humorából ad majd ízelítőt.

az idén ünnepli a haladó emberiség lenin születésének 140. és engels születésének 160. évfordulóját. a párt kiadója a lenin évforduló tiszteletére jelenteti meg a lenin összes művei sorozat még hiányzó befejező kötetét, s így az 55 kötetes könyvfűzér hiánytalanul a magyar olvasók rendelkezésére áll majd. engels születésének évfordulójára jelenik meg manfred kliem ndk-beli kutató „engels élete dokumentumokban”, című, gazdagon illusztrált könyve.

/folyt.köv./

-3-

bb.2. / több ... folyt./ra

tovább gazdagodnak a sikeres sorozatok. a „népszerű történelem”, ez évi témái „cimszavakban”, a kereszties háboruk, dunkerque, doberdó, isonzo, triol. „a polgári filozófia a xx. században”, sorozatban sartré és a modern spanyol filozófia egyik kimagasló képviselője ortega y gasset írásai jelennek meg. új kötetekkel gyarapodik az „ország-világ”, a „nemzetközi zsebkönyvtár”, sorozat. az új művek lengyelországgal, ausztriával, a szovjetunióval, mongóliával, a koreai ndk-val és az egyesült államok közel-keleti politikájával foglalkoznak./mti/

..-

bb.3. érettebb, magasabb, nehezebb fiatalok - elkészült a serdülők embertani „fényképe”,

ob/ra dg

1980. január 21.

a gyermekek felgyorsult fejlődésének törvényszerűségeit, s a fejlődést befolyásoló tényezőket tanulmányozták és értékelték az elte embertani tanszékének munkatársai. bodzsár éva adjunktus irányításával több ezer 7-14 éves korú fővárosi és vidéki serdülő leányt vizsgáltak meg. a humánbiológiai jellegű összehasonlító vizsgálatok - amelyeket a közelmúltban értékelték - egyértelműen azt igazolják, hogy a mai 13 éves lányok fizikailag lényegesen fejlettebbek 30 évvel ezelőtti társaiknál. bizonyos, hogy nehezebbek, átlagban hat és fél kilóval, azaz 16 százalékkal, s ugyanakkor csaknem kilenc centivel - hozzávetőlegesen hat százalékkal - magasabbak is. a növekedés évi 6-8 centivel 12-13 éves korban tetőzik, a 14. életév után azonban lelassul. gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy lányaink 14 éves korukig végleges testmagasságuknak már a 94 százalékát elérik.

a vizsgálatok azt is kimutatták, hogy a szociális körülmények elsőrendű szerepet játszanak a fiatalok fejlődésében, és nemi érésében is. a megfigyelések szerint minél népesebb a család, annál később serdülnek a leányok. a testvérsorban elfoglalt hely is döntő a fejlődésre: minél több a testvérek száma, annál vontatottabb az érés tempója. az első három szülött között - érdekes módon - nincs jelentősebb különbség, az utánuk következő fejlődése viszont már lassabb. a fejlődés, a lányok felnőtté válásának gyorsaságát a szülők életkora is jelentősen befolyásolja: a legegyszerűsebben a 23-35 éves korban szülő nők gyermekei fejlődnek.

a természeti körülmények szintén fejlődés-érlelő tényezők a falvakban és tanyákon élő lányok fejlődése lassabb, mint a nagyvárosiaké; a falu és a kisváros között azonban már nem állapítható meg különbség.

/folyt.köv./

07

-4-

bb.3. / érettebb ... folyt./ra

összefüggés van a testalkat és az érés, fejlődés között is. az erősebb testalkatúak korábban érnek, mint a nyulánk temetű leányok. a testileg fejlettebbek általában szellemileg és érzelmileg is érettebbek, társadalmi érintkezésre alkalmosabbak és kevésbé neurotikusak.

fizikailag fejlettebbek tehát a mai lányok, nincs azonban ezzel összhangban szellemi érettségük. az embertan tudósai szerint ebből azt következtetést kell levonni, hogy nemcsak a mai gyerek testméreteinek megfelelő konfekcióról és iskolai butoratról kell gondoskodni; a szellemi és testi fejlődés közötti ellentmondást feloldó oktatási és nevelési módszereinket is tovább kell fejleszteni./mti/

..-

bb.4. szabványosítás - a földrajzi elnevezésekben is

i-ár/mv/ra bc dg

1980. január 21.

az utóbbi hetekben megjelent kötetekkel együtt eddig 11 megye földrajzinév-tára készült el, tuljutott tehát féltizedjén a kartográfiai vállalat 1978-ban elkezdett nagyszabású sorozata, amely megyénként külön kötetbe gyűjtve adja közre a hazai tájak fontosabb földrajzi elnevezéseit. idén újabb öt kötet lát napvilágot, s 1981-ben a fennmaradó három kiadásával zárul le a mind a 19 megyénket felölelő vállalkozás.

a kiadványok elsődleges célja az egységesítés. a helyi lakosok által használt és a hivatalos iratokban, térképeken feltüntetett elnevezések azonossága alapvető feltétele annak, hogy az ezekkel foglalkozó szakemberek pontosan tájékozódhassanak, a helymeghatározások egyértelműek legyenek. a névtárak kiadása nemcsak egységesíti az elnevezéseket, hanem a helyesírási szokások utvesztőiben is rendet vág; az egybe-és különírási alakot, amelynek hivatalos használata ezzel kötelezővé válik. a sorozat hozzájárul ahhoz is, hogy élő nyelvünk számára megőrizze azokat a - gyakran sok évszázados - földrajzi neveket, melyek egy része már csak kevesek emlékezetében él. az olyan elnevezések mint a bibicfészeki-ág, az urak asztala, a szép-mező-bérc, a ménescsapás-tető, a borjudelelő, vagy a körtefalapos /pest megyei példákat véve/ izessé teszik, gazdagítják a nyelvhasználatot.

/folyt.köv./

07

-5-

bb.4. / szabványosítás - ... folyt./ra

nemzetközileg is fontos az elnevezések „szabványosítására”, az ensz már több, e témával foglalkozó konferenciát rendezett, melyeken minden országnak ajánlották az egységesített földrajzi nevekről névtárakat, készítenek, s ezeket folyamatosan helyesbítsék. Magyarország az elsők között csatlakozott a programhoz.

a gyűjtemények összeállításakor egyaránt felhasználtak térképeket és szöveges forrásokat, valamennyi elnevezést a helyszínen is egyeztettek a helyi tanácsok munkatársainak segítségével, ugyanis számos használatbeli eltérést, illetve átfedést kellett így megszüntetni. gyakran előfordul, hogy egy terület egyszerre neveznek például szilvás-hegynek, szilvás-dombnak és kis-rétnek a környező falvak lakói. ilyenkor általában az dönt, hogy melyik községhez tartozik a terület legnagyobb része, de ha mindegyik helyen ragaszkodnak a „saját”, megszokott névhez, akkor az is belekerül a jegyzékbe.

az eddig megjelent kötetekkel a dunántul, valamint pest és csongrád megye földrajzinév-tárának összeállítása fejeződött be. egy-egy megyénél 1000-3000 nevet tüntettek fel a be-türend, illetve a települések szerinti jegyzékben és a mellé-kelt térképen. e szám a megyék nagyságától és jellegétől is függ, hiszen az alföldön például jóval kevesebb a község, mint a dunántulon. a sorozat nem törekszik teljességre, de a fontosabb földrajzi objektumok - domborzati elemek, álló-és folyó-vizek, természeti-etnikai tájegységek - mindegyikét tartalmazza.

e program elindítói és szervezői - az országos földügyi és térképészeti hivatal, valamint a mém földrajzinév-bizottsá-ga - azt tervezik, hogy kevesebb elnevezést tartalmazó, de az ország egész területére vonatkozó térképes jegyzéket is közre-adnak majd. a kartográfiai vállalat új kiadása térképein pedig - a már egységesített használat alapján - folyamatosan elvégzik a szükséges helyesbítéseket./mti/

bb.5. hetvenötezer fiatalat várnak az építőtáborok

i-ár/s/ra bc dg

1980. január 21.

számos nagyberuházás befejezését segítik idén az építőtá-borozó fiatalok, tul azon, hogy részt vesznek a mezőgazda-ság és az élelmiszeripar nyári idénymunkáiban is. a kisz köz-ponti szervezésű táboraiba 56 ezer középiskolást, illetve szak-munkástanulót várnak, a megyei szervezésű táborokban 9 ez-ren, az egyetemi és a főiskolai táborhelyeken pedig 10 ezren dol-goznak majd.

/folyt.köv./

bf

-6-

bb.5. / hetvenötezer ... folyt./ra

az állami gazdaságok és a tsz-ek ebben az évben is főként a gyümölcs-és zöldségtermesztésben, valamint a szőlő-és a hib-ridkukorica művelésénél, betakarításánál foglalkoztatják a fiatalokat. immár negyedik alkalommal szervezik meg ezen a nyáron a szakmai táborozásokat, az ide jelentkezett csaknem 3000 szakmunkástanuló 12 szakmát képvisel. budapesten az új sportcsarnok, az űrs vezér téri bevásárlóközpont és ametró építésén dolgoznak, miskolcon a Lenin kohászati művek fogadja őket, szolnokon pedig a papírgyár és gyermekintézmények kivi-telezésében vesznek részt. először szerveznek sátoraljaujhelyen 200 személyes erdészeti saktáborot.

a szocialista országokból is várnak vendégeket az építőtá-borokba. többek között 400 le_ngyel középiskolás érkezik - s ugyancsak 400-an utaznak tőlünk lengyelországba -, szekszárdon és kecskeméten pedig nemzetközi egyetemi építőtábor résztvevői ismerkedhetnek majd a munka mellett az alföld nevezetességeivel. a terek között szerepel jugoszláv és magyar tanulók csere-táborozásán, valamint egy eszperantó nyelvű nemzetközi építőtábor is.

1976 óta megkétszereződött a nyári táborozásokon résztvevők száma. az idén annyi fiatalot hívott kétheti önkéntes munkára és nyaralásra a kisz, mint tavaly. a szerve-zők fő célja tehát már nem a létszám növeklése, hanem a munka és a pihenés eddigieknél jobb feltételeinek megteremtése. tizen-három új táborhelyet is avatnak az idén: a tanév későbbi befejezése miatt ugyanis ezuttal csak négy turnusban - június 22-től augusztus 16-ig - dolgozhatnak a fiatalok, ezért a vál-tozatlan létszám mellett is több férőhely szükséges.

mindenütt nagy figyelmet fordítanak majd a munka alapos pontos megszervezésére. gondosan ellenőrzik, hogy a táborok megfelelnek-e az elhelyezési követelményeknek, s egyebek között tartamasabb, változatosabb étredek kialakításával emelik az ellátás színvonalát. a vezetői, a pedagógiai álta-lános követelmények és a táborokban szerzett tapasztalatok figyelembevételével választják ki a táborvezetőket, felkészí-tésükre áprilisban tanfolyamot szerveznek csillebércen, s ismét megjelentetik az építőtábor-vezetők kézikönyvét. a bri-gádvezetők pedig már májusban tájékoztatást kapnak a tábori életről, a munkakörülményekről, a szabadidő tervezésével kap-csolatos teendőkről.

/folyt.köv./

-7-

bf

vbb.5. / hetvenötezer ... 2.folyt./ra

változatos programokban bővelkedő két hét várja majd a fiatalokat. valamennyi táborban fórumokat, vitákat rendeznek. az aktuális politikai kérdésekről. a szabadidőben kulturális műsorok, játékos vetélkedők, sportversenyek szórakoztatják a diákokat, egyebek között olimpiai tizpróba mérhetik össze ügyességüket. sok helyütt a társadalom mai problémáit ábrázoló filmeket is vetítenek, s a látottakat megvitatják. számos táborban szakosított programokat szerveznek. a közlekedés iránt érdeklődők például a kresz mellett a gyakorlatban is megismerkedhetnek a jármű vezetéssel. Laktanyalátogatás, lövészet és mhsz-bemutatók színesítik a honvédelmi táborok programját, s lesz labdarugó-, kosárlabda-, illetve cselgáncs-szaktábor is./mti

--

bb.6. nagysikerű regények televíziós változatai

1/kj/ra bc dg

1980. január 21.

több nagy sikerű regényből készítenek televíziós feldolgozást a tv munkatársai a következő napokban. film-szalagra rögzítik bertold brecht: inség és rettegés a harmadik birodalomban című művét. ez az élet minden területén eluralkodott félelem körképét rajzolja meg, bemutatva a fasizmus által eltorzított társadalom arcképcsarnokát. iglói di istván rendező harsányi gábor, horváth sándor, őze lajos, jobba gabi és horesnyi lászló színészekkel dolgozik a tv számára készülő jelentőfüzéken.

bálint tiber romániai magyar író zokogó majom című regényéből négyrészes tv-filmet készítenek a mafilm pasaréti műtermeiben. a xix.századi realizmus és a modern irányzat ötvözetéből született nagyregény egy lumpen környezetben növekvő gyermek életútját kíséri figyelemmel az ifjúkori kilátástalanságtól az újságíróvá válásig. a darab főszerepeit - várkonyi gábor rendező irányításával - madaras józsef, bánsági ildikó, háromi ildikó és szombathy gyula alakítja.

ujabb operafelvétellel gazdagodnak a komolyzene kedvelőinek érdeklődésére számot tartó műsorok : dosztojevszkij bűn és bünhődés című regényéhez petrovics emil szerzett zenét. az opera az eredeti mű történetét idézi fel raszkolnyikov szerepében horváth péter mutatkozik be, polgár lászló hangjával. szerepet kap a zenés műben szőnyi ferenc, tokodi ilona, bende zsolt, gulyás dénes, rozsos istván, berkes jános, ötös csaba. a forgatókönyv írója és az opera rendezője maár gyula./mti/

--

-8-

07

bb.7. több erőművi berendezés exportra - atomerőművi egységek kgst szakosodás alapján

1-sz/gg/ra pp dg

1980. január 21.

néhány befejezett, sikeres fejlesztés, rekonstrukció eredményeképpen az idén, a korábbinál jóval több kábelipari terméket, háztartási elektromos készüléket és energetikai berendezést szállíthat külföldre a transelektro külkereskedelmi vállalat. ez utóbbiakból egyebek között algériai, nigériai, marokkói, kenyai, zambiai, indonéz és indiai beruházóknak exportálnak. a közel múltban finn cégekkel kötött megállapodás alapján, helsinki további fűtőerőművekhez szállítanak gőzturbinákat. a magyar gyártóvállalatok, köztük a magyar hajó- és darugyár, a láng gépgyár, az április 4. gépipari művek, a vbkm, ganz villamosági művek néhány nyugati céggel közösen tett és tesz ajánlatokat, például a helsinki szállítást egy trieszti céggel vállalták.

több, korábban megkezdett, magyar közreműködéssel épülő külföldi létesítmény beruházása is befejeződik 1980-ban. átadják a görög erőművi kazánberendezéseit, gázturbinákat, generátorokat, s kuvaitban is befejezik az energetikai szereléseket.

az év legfontosabb feladatai közé tartoznak a jugoszláv exportra kerülő pernyeszállító berendezések. déli szomszédunk, az erőművek üzemeltetésénél, sok helyütt visszatér a széntüzelésre, s a keletkező pernyét a korszerű magyar berendezésekkel szállítják el. a pernyeszállító berendezés magyar szabadalom, amely megfelel a legszigorúbb környezetvédelmi előírásoknak. hasonlókat már eladtak ndk-beli és török cégeknek is.

az idén jelentősen nő az atomerőművi berendezések kivitele. ilyen egységekből, elsősorban a szovjet dokumentációk alapján, a ganz mávágban készülő kazettaátrakókból a szovjetunióba, s más szocialista országokba is szállítanak./mti/

--

bb.8. jobb, gazdaságosabb termékek az evig villamos kismotorgyárában

1/be/ra pp dg

1980. január 21.

tovább javítják a termékek minőségét az evig villamos kismotorgyárában, ahol évente mintegy 140 ezer kismotort készítenek. a villamos kisgépek mérete, súlya, hatásfoka nagymértékben a beépített lemezek mágneses tulajdonságaitól függ: ezek további tisztítását tüzték ki célul egy új technológiai eljárás bevezetésével.

/folyt.köv./

-9-

07

bb.8. / jobb folyt./ra

az új eljárás lényege, hogy a lemezekről sajtolás után leégetik a különböző szennyeződések, majd a hőkezelő kemencében olyan vegyi folyamatokat idéznek elő, amelyek hatására a lemezek mágneses tulajdonságai jelentősen javulnak. ezzel nemcsak a motorok minőségét javítják, hanem ugyanannyi energia felhasználásával nagyobb lesz a motorok határfoka is, mert az új eljárás következtében csökken meddő teljesítmény-felvételük. azonos teljesítmény eléréséhez pedig az új motorokhoz a feljavított tulajdonságú lemezekből és ezzel együtt más anyagokból kevesebb is elegendő, mint a régihez. a motorok méreteit, teljesítményét az érvényben lévő szabványoknak megfelelően alakítják ki. az új technológia bevezetésével termékeik még közelebb kerülnek a világpiaci színvonalhoz, jobban megfelelnek a követelményeknek.

a hőkezelő kemencét és a hozzá szükséges kiegészítő berendezéseket már ebben az esztendőben felállítják az evig villamos kismotorgyárában. a beruházás értéke megközelítően 65 millió forint. a kemencét az osztrák loi cég, a kiegészítő berendezéseket a kohászati gyárépítő vállalat tervezte és szállítja./mt/

..-

bb.9. energiatakarékos villanykapcsolókat gyárt a kontakta

1/mg/ra pp dg

1980. január 21.

ötletes és energiatakarékos villanykapcsolók gyártását kezdik meg a kontakta alkatrészgyárban. az új termékcsalád minden bizonnyal legnépszerűbb tagja a fény szabályozós kapcsoló lesz, mellyel változtatni lehet a villanyégők fényerősségét, ezzel jelentős energia takarítható meg.

a kontakta gyár szakemberei a napokban fejezik be az új termékek végső fejlesztési munkáit, a műhelyekben pedig már készítik a tömeggyártáshoz szükséges szerszámokat.

a fény szabályozós kapcsoló iránt külföldi cégek is érdeklődnek. ugyancsak az energiatakarékosságot szolgálja a termékcsalád másik tagja, a világító kapcsoló.

a kontakta gyár tervezői nemcsak hasznosságra, hanem esztétikus megjelenési formára is törekednek új termékeik kidolgozásánál. ennek jegyében például a hagyományos kapcsolókat és csatlakozókat egy, izléses külsejű kis doboz szerű szekrénykébe építik, amely a faira szerelhető. a többféle méretben és színben készülő doboz gyakorlatilag az elosztókat, t-dugókat helyettesítheti majd a háztartásokban, esztétikusabb külsőt kölcsönözve a szobáknak.

/folyt.köv./

07

-10-

bb.9. energiatakarékos folyt./ra

a kontaktában úgy tervezik, hogy júniusban megkezdődik a sorozatgyártás, és év végére már a hazai boltokban is kapható lesz valamennyi termék./mt/

..-

bb.10. téli-nyári szot üdülőszálló a síófoki ezüstparton, családosoknak

tóa/ra ká dg

1980. január 21.

a síófoki ezüstparton épül a szot legkorszerűbb és egyben legnagyobb, 354 szobás balatonparti családos üdülőszállója. jelenleg a 10 szintes, univáz szerkezetű épület hotelszárnyán dolgoznak a zala megyei állami építőipari vállalat szerelői, s alapozzák az ugynevezett kiszolgáló létesítményeket, a 2.000 adagos konyhát, éttermet, presszót és az uszodát.

az ezüstparti szakszervezeti üdülő nem csupán nagyságában különbözik a balatonparti üdülőkötől, hanem abban is, hogy télen-nyáron fogadja a beutaltakat, s így nagy szerepe lesz az üdülési idény meghosszabbításában. a főépület mellett egy 275 és egy 55 négyzetméteres medencéjű fedettfürdő épül. az üdülő színházi előadásokra alkalmas 2 szintes társalgó épületszárnyat is kap. a programnak megfelelő ütemben épülő létesítmény 1983. második felében fogadja az első beutaltakat./mt/

..-

bb.11. művelődési központ és iskola együttműködése

ber-st/mné/ra dg

1980. január 21.

mostanában mind gyakrabban ülnek felnőttek az esztergomi petőfi általános iskola padjaiban, az iskola 560 tanulójának pedig mind több programot kínál a petőfi művelődési központ. megnőtt a gyermekcsoportok, az iskolások számára rendezett szakkörök, tanfolyamok száma a művelődési központban. ezeket főként pedagógusok irányítják, akik közül tizen vállalkoztak arra, hogy egyéves képzéssel megszerzik a népművelői szakvizsgát.

a gyerekek sűrűn benépesítik a művelődési központ stúdió moziját is, ahol a tananyaghoz kapcsolódó filmeket vetítenek részükre, ugyanakkor a mindenki iskolájának egyre több foglalkozását tartják az iskola szaktantermeiben, a művelődési központ számos nyelvi csoportja tanul rendszeresen az iskola nyelvlaboratóriumában. az iskolai könyvtár fejlesztésénél figyelembe veszik, hogy a későbbiekben a művelődési központ látogató felnőtt olvasók igényeit is ki tudja elégíteni. a két intézmény tárgyi és személyi feltételeinek közös hasznosításával jobb feltételeket teremtenek az oktatáshoz, a művelődéshez és a szórakozáshoz./mt/

..-

07

-11-

bb.12. új iskolák, tanterembővítések győr-sopron megye falvaiban

mzs/ra st dg

1980. január 21.

győr-sopron megye tíz községében csaknem 50 általános iskolai tanterem épül fel az idén, részint helyi erőforrásokból, részint a megyei tanács támogatásával. a megyei tanács több mint 70 millió forintot fordít a falusi iskolák bővítésére, illetve új oktatási intézmények létesítésére. első sorban a körzeti iskolákat bővítik, kisbajcon, beleden és lövön. új tantermeket kap néhány dinamikus fejlődő község is, mint kimle, pannonhalma és dunaszeg, ahol a bővítéssel meg tudják szüntetni a váltakozó tanítást. az iskolaépítésnél számítanak a helyi lakosság társadalmi munkájára, a patronáló termelőszövetkezetek támogatására. a falvakban épülő új tantermeket szeptemberben adják át rendeltetésüknek./mti/

--

bb.13. 2,5 millió kéve nád a hortobágyról szü-ká/ra dg

1980. január 21.

a kézi aratók mellett tíz nagyteljesítményű gép dolgozik a hortobágyi állami gazdaság halastavain a nád betakarításán. naponta több mint 25 ezer kéve kerül kupokba. a hosszú ősz kedvezett a nád minőségének, jobban „megérett”, kevesebb rajta a levél, egyenesek a szárok. a szakemberek szerint a szikes-fehér földeken termett nád szilárdabb, acélosabb, a más vidéken termettnél.

az idén mintegy 2,5 millió kéve nádat dolgoznak fel a gazdaság két telepén. nádpallókat, szőnyeget készítenek belőle./mti/

--

bb.14. nemzetiségi bábműsorral lép színre a pécsi bóbíta együttes

igó/ra st dg

1980. január 21.

német és szerb-horvát nyelven is „megszólalnak”, a bóbíta-bábok. a népszerű pécsi együttes ugyanis a baranya megyei tanács és a nemzetiségi szövetségek támogatásával előadásokra készül a nemzetiségi óvodákban. kós lajos, az együttes művészeti vezetője 30-40 perces műsort állított össze a kicsinyek számára.

/folyt.köv./

07

-12-

bb.14. / nemzetiségi ... folyt./ra

a bábokat a pécsi janus pannonius szakközépiskola óvónő-képző tagozatának nemzetiségi származású hallgatói szolgáltatták meg. a német, illetve délszláv lányok - az anyanyelv tökéletes ismeretében - szöveghűen, szép és pontos kiejtéssel képesek tolmácsolni a meséket. nagy jelentőségű kezdeményezésről van szó, hiszen az óvodáknak meghatározó szerepük van az anyanyelv elsajátításában és ápolásában, s kiváltképpen a gyermekek nyelvi felkészítésében a nemzetiségi iskolai tanulmányaikra. hatását fokozza, hogy az anyanyelvi foglalkozás - a bóbíta bábegyüttes jóvoltából - játékos módon történik.

először pécs nemzetiségi óvodáiban mutatják be a bóbíta műsorát, majd felkreszik a baranyai, somogyi és tolnai falvak német, illetve délszláv óvodáit. az együttes programjában szerepel hasonló nemzetiségi bábműsor összeállítása általános iskolások számára is./mti/

--

bbb.15. csillagvizsgáló lesz pécssett

igó/ra kz dg

1980. január 21.

csillagvizsgáló épül a mecsek déli lejtőjén, amely a tit pécsi természettudományi stúdiójának részeként fog működni. kupolájában helyezik el a nagyteljesítményű, negyven centiméter átmérőjű sokféle csillagászati megfigyelésre alkalmas newton-távcsövet.

az intézményben működő planetáriummal együtt fontos szerepet tölt majd be a csillagda a kozmosz megismertetésében, s általában, a természettudományos ismeretterjesztésben. a tit baranya megyei szervezete - a mecseki stúdióra alapozva - az idén minden nagyobb körzetközpontban létrehozza a csillagászok baráti körét./mti/

--

-13-

bb.16. exportfejlesztő beruházások a herendi porcelángyárban

feh/ra ká dg

1980. január 21.

az idén folytatják a herendi porcelángyár csaknem egy évtizede megkezdett rekonstrukcióját: mintegy 150 millió forintos exportfejlesztő beruházásból új gyártmányfejlesztő részleget építenek és bővítik a nyersáru gyártó csarnokot. a világhírű termékeiről ismert gyár a munkakörülmények javításával lényegesen növelheti a nagyobb értékű munkaigényes porcelánkészletek, dísztárgyak arányát.

a veszprém megyei tanácsi építőipari vállalat dolgozói megkezdtek a háromszintes, gyártmányfejlesztő épület kivitelezését, amelyben bemutató termeket és új porcelán boltot is elhelyeznek.

az exportfejlesztő beruházásokkal várhatóan 1982 első felében elkészülnek. a költségek három év alatt megtérülnek./mti/

--

bb.17. automata kesztyűkötőgép

szü/ra ká dg

1980. január 21.

új, nagy teljesítményű automata kesztyűkötőgépet állítottak munkába a debreceni háziipari szövetkezet telepén. a berendezéssel egy dolgozó egy műszakban 160 pár kesztyűt készíthet, ami a korábbi mennyiség több mint négyszerese. a gép szálszakadás esetén önműködően leáll és jelzi a hibát. az új beruházással lehetővé vált, hogy ebben az esztendőben 100 ezer pár különböző kötött kesztyűt adjon exportra a debreceni háziipari szövetkezet./mti/

--

bb.18. új lakótelep építését kezdték meg miskolcon

kör/ra kz dg

1980. január 21.

új lakótelep építését kezdték meg miskolcon a borsod megyei állami építőipari vállalat dolgozói. az előkészítéssel területeren az idén háromszáznegyvenöt lakást szerelnék össze házigyári elemekből. az építkezést jövőre folytatják s négy újabb épületben további száznegyven lakást adnak át. egyidejűleg a vállalat folytatja az avasi negyed építését, ahol - nagyobb részt tíz szintes, távfűtéses épületekben - ötszázhetven lakást alakítanak ki, s tovább építik a tanácsköztársaság városrészt is. ott az idén a tervek szerint több mint hatszáznegyven új lakásnak kell elkészülnie./mti/

--

7.50/ra

-14-

$\frac{910}{3P}$

bb.19. a budapesti közlekedési vállalat

gk/ra hgy

1980. január 21.

értesíti az utazóközönséget, hogy a xii., kis ferenc téren /59-es villamos végállomás/ időszakos bérletpénztárt nyit 1980. január 28-án. a pénztár időszakosan minden hónap 28-tól a következő hónap 6-ig munkanapokon reggel 6 órától 19 óráig tart nyitva, vasárnap zárva./mti/

--

bb.20. országos méhészeti tanácskozás zalaapátiban

tóa/ra ká hgy

1980. január 21.

hétfőn országos méhészeti szakmai tanácskozás kezdődött a hungaronektár országos méhészeti szövetkezeti vállalat zalaapátiban működő szakiskolájában. a méhészeti szakítók, kisállattenyésztéssel és állategészségüggyel foglalkozó szakemberek és kutatók 35.000 hazai méhész képviselőjében a méz és méhészeti termékek termelésével és értékesítésével kapcsolatos időszerű kérdéseket vitatják meg.

a megbeszélés legfőbb célja a világhírű magyar akác- és vegyes virágméz termelésének növelése, az export fokozása. az ezzel kapcsolatos sokrétű feladat közül kiemelten foglalkoznak a vándoroltatás további kiterjesztésével, az új méhlegelők kihasználásával. a virágpór és nektár gyűjtésben új lehetőséget ad a méhészeknek a nagyüzemi napraforgó termesztés terjedése. a vándoroltatás szélesítésével az a törekvés, hogy a méhcsaládonkénti méztermelés érje el az évi 25 kilós átlagot./mti/

--

bb.21. téli fametszés állványról

szü-ra ká hgy

1980. január 21.

a hideg ellenére dolgoznak a brigádok a debreceni kossuth termelőszövetkezet több mint 150 hektáros almáskertjében. az eddig kézzel végezték a fák tetejezését, most gépi segítséget vesznek igénybe. önjáró emelődaruról speciális stílfűrészszel dolgoznak. az állványról a nagy fák koronáját is bármelyik oldalról elérlik, egyenletesebb termőfelületet alakíthatnak ki. a tavasz kezdetéig több mint 30 ezer fát metszenek meg a kossuth-tsz-ben./mti/

--

11.00/ra

-15-

$\frac{1125}{3P}$

bb.22. oltják a szőlővesszőt

káp/ra ká hgy

1980. január 21.

somogy megye legnagyobb szőlőtermelő üzemében, a balatonboglári állami gazdaságban hétfőn megkezdődött a szőlővesszők oltása. harminc szakmunkás naponta 70 ezer alanyra oltja a mintegy harminc fajta csemege és borszőlőt - köztük a csabagyöngyét, a saszlát, a szőlőskertek királynőjét, valamint a rizlingszilvánt, a traminit, a zöld veltelinit, a kékfrankost. a gazdaságban kétmillió oltványt készítenek s azt fűrészpor között ládákban tárolják tavaszig, az iskolázásig.
/mtiö

-.-

bb.23 diagnosztizáló műhely a győri volánnál

mzs/ra ká hgy

1980. január 21.

hétfőn üzembe helyezték a 19. számú volán vállalat diagnosztizáló műhelyét győrött. az új létesítményben hajtják végre az utóbuszok vizsgálatát, a biztoságos közlekedés, továbbá energiatakarékossági és környezetvédelmi okok miatt.

a hibafeltáró műszerek teljes megbízhatósággal rögzítik az ikarusz autóbuszok fékhatását, a motor állapotát, a benzin-fogyasztást, ellenőrzik a kormány szerkezetet, mérleki kipufogógázok füstölésének mértékét és feltárják a lámparendszerekben előforduló hibákat. a gyors és pontos hibafeltárás meggyorsítja a karbantartást: a meghibásodott autóbuszokat a javítás után hamarabb be tudják kapcsolni a helyi és a helyközi közlekedésbe. /mti/

-.-

bb.24. megkezdődött a magyar-Lengyel kulturális és tudományos vegyes bizottság ülése

mi/ra hgy

1980. január 21.

hétfőn a kulturális kapcsolatok intézetében megkezdődött a magyar-Lengyel kulturális és tudományos együttműködési vegyes bizottság ix. ülészsaka.

a magyar tárgyaló küldöttséget garamvölgyi károly miniszterhelyettes, a magyar tagozat elnöke, a lengyel tárgyalódelegációt pedig wladyslaw loranc miniszterhelyettes, a lengyel tagozat elnöke vezeti. az ülészsakon megtárgyalják az 1981-85. évekre szóló új kulturális és tudományos együttműködési munkaterv irányelveit és az előkészítéssel kapcsolatos teendőket.

/folyt. köv./

11.25/ra

-16-

12.10
3P

bb.24. / megkezdődött ... folyt./ra

megvitatják a két ország tanuló ifjúságának egyetemi és főiskolai hallgatóinak együttműködése a tanulmányok, a művészeti alkotások, a sport és a turisztika területén, különös tekintettel a főiskolai és egyetemi hallgatók nyári szakmai termelési gyakorlataira, című témát. áttekintik a színház és zene területén folyó együttműködést, különös tekintettel az elmúlt évben mindkét országban megrendezett színházi és zenei napok tapasztalataira. /mti/

-.-

bb.25. a tél és a buza

i-jf/mi/ra pp hgy

1980. január 21.

a hazai gabonatermesztésben alkalmazott fajták általában jó télállóságukról is ismertek; a fajták kiválasztásánál az egyik fontos szempont éppen a hidegtűrés, a fagyállóság, amely képessé teszi a fiatal növényállományt arra, hogy egészségesen telegen át. az elmúlt hét erős fagyai ezuttal is komoly erőpróbát jelentettek az ősszel elvetett gabonának, de miután átlagosan 5-15 centiméter hótakaró alatt „bujtak meg”, a szenge búzák, egyelőre jelentősebb károsodástól nem tartanak a mezőgazdászok. komolyabb gondot a kemény téli idő csak ott jelent, ahol a hófúvások lemeztelenítették a vetést, vagy pedig már eleve tulságosan vékony volt a hóbunda.

a hazai időjárási viszonyok között a mezőgazdászok december végétől február végéig számítanak a hótakaró jótékony szigetelő-védő hatására. a tapasztalatok azt mutatják, hogy amíg a télünk északra, illetve keletre lévő országokban ezidő alatt általában egységes hóréteg fedi a vetéseket, hazánkban csak 30-40 százalék ennek a valószínűsége. a gondot éppen ez okozza: gyakran előfordul, hogy a legnagyobb éjszakai lehülések idején a hónap még nyoma sincs, s így a növényállomány ki van téve a kifagyás veszélyének. számontartják a magyar télnek azt a sajátosságát is, hogy viszonylag gyorsan változik a hőmérséklet. márpedig a hőmérséklet-ingadozás - a talaj felfagyása, majd kiengedése - legalább olyan veszélyes, a gyenge búzára, mint a mínusz 15 fok körüli tartós fagyok. az elmúlt hetekben viszonylag egyenletes volt az időjárás, és miután a hótakaróból is kijutott a vetéseknek, általában kedvező körülmények kísérik a buza áttelelését.

a hideg napokon sok mulik azon, hogy milyen állapotban, megerősödve, vagy gyengén fejlődve kerültek-e a növények a hótakaró alá. a szakemberek szerint a növények a télen a szó szoros értelmében edződnek. ebben az időszakban a gabonában védőanyagok halmozódnak fel; ezek egyrészt energiaforrássul szolgálhatnak, másrészt védik a növényeket a kifagyástól. a védőanyagok a fotoszintézis során képződnek, emiatt a fagyállóság kialakulásában a fénynek is nagy szerepe van. ugyanugy fontos a megfelelő tápanyagellátás, enélkül a fiatal gabonák genetikailag kedvező fagytürelő képessége nem érvényesül kellőképpen.

/folyt. köv./
12.20/ra

-17-

13.11

bb.25. / a tél és a ... folyt./ra

az elmúlt év őszén megtartott határszemlék szerint a gabona vetőmagja kellően megmunkált magágyba került. ez is elősegíti a növények téli ,,védekezését,,.
/mzi/

-.-

bb.26. rendőrségi hírek

mv/ra hgy

1980. január 21.

a hét végén 64 személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset történt. ebből kettő halálos, 26 súlyos és 36 könnyű sérüléssel kimenetelű volt.

x x x

tolna megyében nagydorogon a gábor áron u.16 szám alatti lakásukban holtan találták jónás istván 49 éves betanított munkást, jónás istvánné 45 éves háztartásbelit, valamint a vendégségben náluk lévő matus antal 27 éves technikust, matus lászló 26 éves betanított munkást és matus lászló 3 éves kisgyermekét - budapesti lakosokat. a vizsgálat eddigi adatai szerint a lakásban lévő olajkályha füstcsöve kicsuszott a kéményből s az öt ember halálát szénmonoxid mérgezés okozta. a rendőrség a vizsgálatot tovább folytatja.

tolna megyében csibrák és dombóvár között egy tehervonat elütötte gazdag jánosné 25 éves háztartásbeli budapesti lakost és két kisgyermekét, a 6 éves emesét és a 3 éves jánost. a baleset következtében gazdag emese olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás után meghalt. a kisfiút életveszélyes, gazdag jánosné pedig könnyű sérüléssel szállították kórházba. a vizsgálat eddigi adatai szerint az asszony két kisgyermekével szabálytalanul és figyelmetlenül közlekedett a vasúti sínek között. tovább folyik a baleset vizsgálata.

somogy megyében, kaposmérő és kaposfő vasútállomások között egy gyorsvonat halálra gázolta balogh sándor 49 éves tsz-tag kaposhomoki lakost. a baleset körülményeinek tisztázására a rendőrség vizsgálatot indított.

zala megyében hagyáros és hagyárosi major közötti utszakaszon sipos józsef péter 25 éves baromfifeldolgozó zalaegerszegi lakos személygépkocsijával elgázolta rózsás józsef 30 éves állami gazdasági dolgozó hagyárosböröndi lakost, aki a helyszínen meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására és a felelősség megállapítására a rendőrség vizsgálatot indított.

/folyt.köv./

12.25/ra

a-18-

13¹⁰
37

bb.26. / rendőrségi ... folyt./ra

budapesten az v.kerület bajcsy-zsilinszky ut és szent istván tér kereszteződésében mayer lászlóné 81 éves nyugdíjas, budapesti lakos figyelmetlenül, körültekintés nélkül lépett az uttestre és egy 6-os autóbusz elütötte. az idős asszony kórházba szállítás után belehalt sérülésébe./mti/

-.-

bb.27. időjárásjelentés

ra hgy

1980. január 21.

a meteorológiai intézet jelenti január 21-én, hétfőn 14.00 órakor:

folytatódik a párás idő.

szárazföldünk középső és keleti része fölött magas légnyomású képződmény helyezkedik el. ezeken a területeken általában változóan felhős, erősen párás, hajnali és a reggeli órákban több helyen ködös az idő. ugyanakkor a brit-szigetek fölött nagy kiterjedésű alacsony nyomású légköri képződmény található, amely nedves, enyhe léghullámokat szállít szárazföldünk nyugati részére fölé. hatásukra a brit-szigeteken és nyugat-európa partvidékein borult, esős az idő. viharos szél fúj.

hazánkban vasárnap tulnyomóan borult volt az ég, folytatódott a párás, egy-két helyen tartósan ködös idő. számottevő havi átlag nem volt. a legmagasabb nappali hőmérséklet általában mínusz 3 - plusz 2 fok között alakult. ma hajnalra szeszélyes területi eloszlásban általában mínusz 2 - mínusz 9 fokig hűlt le a levegő, de a keleti országrészben egy-két derült helyen mínusz 11 - mínusz 13 fokot is mértek. délelőtt az ország nagy része fölött erősen felhős volt az ég, folytatódott a párás, néhány helyen ködös idő. a hőmérséklet 11 órakor 0 és mínusz 4 fok között váltakozott.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke mínusz 0,3 fok volt, 0,9 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1024 mb, nem változik.

várható időjárás kedd estig:

erősen felhős, többfelé párás, helyenként tartósan ködös idő, főként kedden néhány helyen hószállingózással, mérsékelt, napközben megélénkülő délkeleti, déli szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 3 - mínusz 8, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: általában 0 fok körül, a tartósan ködös helyeken mínusz 5 fok közelében.

/folyt.köv./
13.55/ra

-19-

15⁰⁵
20

bb.27. / időjárásjelentés ... folyt./ra

távolabbi kilátások szerdától-szombatig:

a felhőzet csak időnként szakadozik fel, többfelé várható havazás, havaseső. Legalacsonyabb hajnali hőmérséklet mínusz 2 - mínusz 7 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet mínusz 4 - plusz 1 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 40 százalékán várható.

a duna vizállása budapestnél: 193 cm, a viz hőmérséklete 0.5 fok c.
/mti/

bb.28. a belföldi szerkesztőség híreinek a jegyzéke január 21-én, hétfőn 14.00 óráig:

ra... di 1980. január 21.

1. nyári időszámítás
2. új sorozatok a kossuth kiadónál /1.sz.jav./
3. serdülők embertani fényképe
4. szabványosítás /2.sz.jav./
5. hetvenötézer fiatal az építőtáborokban
6. nagyszerű regények a tv-ben /3.sz.jav./
7. több erdőművi berendezés exportra
8. jobb, gazdaságosabb termékek
9. energiatakarékos villanykapcsolók
10. szot üdülőszálló
11. művelődési központ
12. új iskolák, tanterembővitések
13. nád a hortobágyról
14. nemzetiségi kábműsor
15. csillagvizsgáló
16. exportfejlesztő beruházások
17. automata kesztyűkötőgép /4.sz.jav./
18. új lakótelep
19. a bkv közleménye
20. országos méhészeti tanácskozás
21. téli fametszés
22. oltják a szőlővesszőt /5.sz.jav./
23. diagnosztizáló műhely
24. magyar-lengyel vegyesbizottság ülése
25. a tél és a buza
26. rendőrségi hírek
27. időjárásjelentés /6.sz.jav./
28. hírjegyzék

/mti/

14.00/ra

15¹⁰
3P

bb.30. szakszervezeti küldöttség

1980. január 21

pp/mi/ra di

a sólyom ferencnek, a szot titkárának vezetésével hétfőn szakszervezeti küldöttség utazott csehszlovákiába a szocialista országok szakszervezeti központjai ifjúsági kérdésekkel foglalkozó tanácskozására./mti/

bb.31. elhunyt sasvári béla, az mti főkönyvelőségének vezetője
ra di 1980. január 21.

a magyar távirati iroda mély részvétellel tudatja, hogy sasvári béla, az mti igazgatója, a főkönyvelőség vezetője hosszan tartó, súlyos betegség után, 53 éves korában elhunyt. több, mint negyed évszázadon át kiváló szakmai hozzáértéssel, nagy lelkiismeretességgel, közmegebecsülésre látta el felelősségteljes munkáját. sasvári béla halálával az mti egész kollektíváját nagy veszteség érte.

temetéséről később intézkednek.

/mti/

bb.29. magyar-angolai gazdasági tárgyalások - az első vegyesbizottsági ülés budapestben

1980. január 21.

t-sz/gk/ra pp di

hétfőn, a kgm székházában, plenáris üléssel megkezdődött a magyar-angolai gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési vegyes bizottság első ülészaka. a magyar delegációt soltész istván kohó-és gépipari miniszter, az angolait domingos coelho da cruz egészségügyi miniszter, a vegyesbizottság társelnökei vezetik.

az ülészakon áttekintik a két ország gazdasági együttműködésének különböző területeit, értékelik az eddig elért eredményeket, s megvitatják e kapcsolatok fejlesztésének újabb lehetőségeit. a tárgyalásokon szó lesz továbbá a tudományos együttműködés, az oktatás és a kereskedelmi forgalom időszerű kérdéseiről is. az angolai delegáció magyarországi tartózkodása során ellátogat számos ipari, mezőgazdasági, egészségügyi, valamint oktatási intézménybe.

x x x

/folyt.köv./

14.50/ra

-21-

15¹⁵
3P

bb.29. / magyar-angolai ... folyt./ra

a két baráti ország hatékony gazdasági együttműködésének lehetőségeit az 1977-ben aláírt kereskedelmi egyezmény teremtette meg, akkor határozták el a vegyesbizottság létrehozását is. a magyar gazdaság főleg ipari berendezéseket és létesítményeket szállít a távoli országba. angolában működik az ikarus jármű-és karosszériagyár legnagyobb külföldi összeszerelő üzem. tizenkét évre szóló megállapodás alapján, zömmel magyar részegységekből kilencezer autóbust szerelnek össze. az üzem tavaly óta termel, s 1980-ra tervezik a gyártás felállítását. angolából legnagyobb mennyiségben kávét importálunk. lehetőség kínálkozik olyan fontos anyagok behozatalára, is, mint az ipari gyémánt./mti/

--

bb.34. magyar-csehszlovák ifjúságkés szeminárium kezdődött

t ár/mo/pr/ok di 1980. január 21.

hétfőn magyar-csehszlovák ifjúságkés szeminárium kezdődött a hotel ifjúságban. a tanácskozáson részt vesz a csehszlovák szocialista ifjúsági szövetség küldöttsége, amely a Kisz központi bizottságának meghívására érkezett budapestre.

a szemináriumot a két ifjúsági szervezet közötti barátságai és együttműködési megállapodás keretében rendezik meg. évek óta rendszeresek a csehszlovák és magyar fiatalok találkozási, eszmecsere, amelyek során megismerik egymással az ifjúsági mozgalom tapasztalatait, kölcsönösen tájékoztatást adnak a szövetségek soron lévő tennivalóiról, s összehangolják az együttműködés konkrét formáit is. ezúttal a dolgozó fiatalok körében végzett munka feladatairól, az ifjúsági szövetségeknek a társadalom irányításában, a szocialista demokrácia fejlesztésében való részvételéről és érdekképviseleti szerepéről, valamint a szocialista munkaverseny-mozgalom ifjúsági formáiról tanácskoznak.

juhász andrás, a kisz kb titkára hétfőn fogadta otakar scastnyt, a csehszlovák szocialista ifjúsági szövetség kb osztályvezetőhelyettesét, a delegáció vezetőjét./mti/

--

- 22 -

15.55/-ok

1700
07

bb.33. száznegyedik születésnap

kov/kz/ok di

1980. január 21.

száznegyedik születésnapját ünnepelte hétfőn a heves megyei mezőtarján községben németh sándorné. az idős asszony, a helybeli termelősövetkezet nyugdíjasa, korához képest jó egészségnek örvend. 78 éves lányával lakik együtt, s gyakran segít neki a háztartási munkában, sőt időnként még bevásárolni is eljár. a matróna születésnapjára köszöntő között - a családtagok mellett - ott voltak a hazafias népfront bizottság, valamint a termelősövetkezet képviselői és az uttorok is./mti/

-- a helybeli tanács,

bb.32. nagyjavítás új premizálási rendszerrel az ácsi cukorgyárban

ber/kz/ok di

1980. január 21.

hétfőn megkezdődött az ácsi cukorgyárban a nagy karbantartás. most is a kiválóan bevált hálóterves programmal dolgoznak. ez napról napra előírja 12 szakma csaknem 300 dolgozójának nyolcnapos feladatát. segítségével elsősorban azoknak a szakmáknak a művelőit látják el folyamatosan tennivalókkal, amelyeknél viszonylag kevés a munkaerő. ehhez alkalmazkodik aztán a többi szakág. a brigádokat gépcsoportonként szervezték meg. ez a munka minőségének a számbavételénél is fontos, ugyanis az idén új premizálási rendszert vezettek be. a korábbi években a karbantartásban résztvevők a határidő betartása, illetve feltételezett minőség alapján kapták a prémiumot. az idén a gyakorlat dönti majd el, kik jogosultak erre. csak azokat a brigádokat jutalmazták, amelyek munkája a kampány első három hetének tapasztalatai szerint hibátlannak bizonyul. a kifogástalanul dolgozó egyhavi fizetésüknek megfelelő prémiumot is kaphatnak.

/mti/

--

- 23 -

16.05/-ok

1705
07

bb.35. kutyát keres a köjál - felhívás

i of/mm/pr/ok - di

1980. január 21.

Január 15.-én, kedden 17 óra körül budapesten a xxii. kerületi József Attila utca 27-29. számú ház előtt egy nyolc éves kislányt megharapott egy fekete, simaszőrű, német juhász fajtahoz hasonló - de annál kissé alacsonyabb - kutya, az esettel kapcsolatban a fővárosi xxii. kerületi közegészségügyi-járványügyi szolgálat kéri a kutya gazdáját, illetve mindazokat, akik az említett környéken felismerik az ebet: jelentkezzenek a 264-613-as telefonon /8.30 és 17 óra között/ a xxii. kerületi köjál-nál, mivel a sérült gyermek egészsége védelmében feltétlenül szükséges lenne a kutya megfigyelése./mti/

-.-.-

bb.36. február 4-től 8-ig pécselt: 22 játékfilm a xii. játékfilm szemlén

t jok/mv/ok di

1980. január 21.

A tavalyi esztendő valamennyi magyar játékfilmjét bemutatják - szám szerint 22 alkotást - pécselt a február 4-én kezdődő xii. magyar játékfilm szemlén - jelentette be hétfőn a Fészek klubban tartott sajtótájékoztatón Szabó B. István, a kulturális minisztérium filmfőigazgatóságának vezetője.

A mecsekaljai városban ezúttal 10. alkalommal sorra kerülő filmszemle nyitónapjának programján egy filmbemutató szerepel; Rózsa János alkotása a „vasárnapi szülők”, amelynek egyúttal ez lesz az országos premierje is. Amint Bernincs Ferenc, a Baranya megyei tanács művelődési osztályának vezetője, a szemle igazgatója elmondta: minden nap más a játékfilm stúdió termését mutatják be a közönségnek. Így 5-én az objektív, 6-án a dialóg, 7-én a Budapest, 8-án pedig a Hunnia filmstúdió produkciói szerepelnek a filmszemle mozijainak műsorán.

/folyt.köv./

- 24 -

16.25/-ok

1710/07

bb.36./ február 4.-től 1. folyt./-ok

A négy stúdió alkotásai mellett két tévéfilmet és néhány információs filmet is műsorra tűznek. Ezekon kívül a színház és filmművészeti főiskola rendezőszakos hallgatóinak munkáiból készült összeállítást, valamint a Balázs Béla stúdió legújabb produkcióit is megtekinthetik az érdeklődők.

Szakmai újdonsággal is szolgál a xii. magyar játékfilm szemle; az eddigi - kevésbé sikerült - összevont anketók helyett az egyes stúdiók külön-külön invitálják a film és a közönség kapcsolatának elemzésére az érdeklődőket. Az objektív stúdió „milyen magyar filmekre van szükség a 80-as években?”, a dialóg stúdió „szórakozás vagy munka? mit vár az értelmiség a mozitól?”, a Budapest stúdió „a jelen és a múlt valósága a stúdió filmjeiben”, a Hunnia stúdió pedig „a magyar film helye és szerepe kulturánkban”, címmel rendez vitát.

Kulturális életünk kiemelkedő fontosságú eseményére ötszáz hazai és mintegy félszáz külföldi vendéget várnak a rendezők. Az érdeklődés a filmek iránt is figyelemre méltó, a jegyek 75 százaléka már elővételben elkel.

A február 11-én kezdődő héten a szemle műsorán szereplő valamennyi filmet budapesten is bemutatják a tanács moziban, a magyar filmek leendő új otthonában. Ugyanabban az időben öt vidéki városban - Debrecenben, Szegeden, Kecskeméten, Balassagyarmaton és Salgótarjánban - diszbemutatókat rendeznek azokból az alkotásokból, amelyeknek országos premierjére a játékfilmszemlén kerül majd sor./mti/

-.-.-

bb.38. kitüntetés

pp/ok di

1980. január 21.

A népköztársaság elnöki tanácsa Zimonyi Bélát, a Szövetség főosztályvezetőjét, a szövetkezeti mozgalomban eltöltött négy évtizedes munkája elismeréseként, nyugálományba vonulása alkalmából a munka érdemrend arany fokozatával tüntette ki. A kitüntetést hétfőn Szlamenickij István, a Szövetség elnöke adta át./mti/

-.-

16.35/-ok

- 25 -

1710/07

bb.37. átadták a madách emlékplakettet

csiz/kz/ok - di

1980. január 21.

madách emlékünnepséget rendeztek hétfőn a salgótarjáni józsef attila művelődési központban. ezuttal átadták a nógrád megyei madách emlékplakettet - ifju szabó istván szobrászművész alkotását - csanádi jános költőnek, nógrád megye irodalmi életének két évtizedes szolgálatáért, a palócföld című megyei folyóiratban közreadott magas színvonalu publikációiért; a salgótarjáni szimfónikus zenekarnak egy évtizedes kimagasló tevékenységéért, horváth sándor iparművésznek, művészi alkotómunkásságáért, az ipari kerámia korszerű építészeti felhasználásával kapcsolatos eredményeiért és a megyei képzőművészeti életben végzett tevékenységéért./mti/

bb.39. magyar-csehszlovák határmenti népfront találkozó

mzs/kz/ok ie

1980. január 21.

a hazafias népfront országos tanácsának kezdeményezésére az érvényben lévő együttműködési egyezmény alapján magyar-csehszlovák határmenti népfront találkozót tartottak hétfőn mosonmagyaróváron. a hazafias népfront küldöttségét sarlós istván, az mszmp politikai bizottsága tagja, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, a csehszlovák nemzeti front küldöttségét dr.tomas travnicek, a csehszlovák nemzeti front központi bizottságának alelnöke vezette. a megbeszélésen az időszerű társadalmi, politikai és nemzetközi kérdésekről, valamint a két ország népfront mozgalmának tevékenységéről folytattak eszmecsereket. a tanácskozás befejeztével a résztvevők megtekintették a mosonmagyaróvári kötöttárugyárat. az események részt vett dr.václav moravec, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete./mti/

bb.40. elhunyt stáry loránd

s/ok -ie

1980. január 21.

stáry loránd nyugdíjas pedagógus, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, aki a pártnak 1935 óta volt tagja, 66 éves korában elhunyt. temetése január 25-én 3 órakor lesz az óbudai temetőben. mszmp iii. kerületi bizottsága

/mti/
17.05/-ok

- 26 -

1745
07

bb.41. átadták az idei gábor andor díjat

-ár/pr/ok ie

1980. január 21.

ladányi mihály, a józsef attila-díjas költő kapta az idei gábor andor-díjat. a jutalmat dobozy imre, az írószövetség elnöke adta át hétfőn, az írószövetség székházában./mti/

bb.42. fotódokumentációs kiállítás varsóról

t/kj/pr/ok ie

1980. január 21.

a lengyel főváros felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából „varsó tegnap és ma,, címmel fotódokumentációs kiállítás nyílt hétfőn a lengyel kulturális és tájékoztatói központ nagymező utcai bemutatótermében. másfélszáz felvétel nyújt történelmi áttekintést a lengyel főváros utóbbi harmincöt évéről. dokumentumképek mutatják be a háborús pusztulás nyomait, a helyreállítás munkáit, s színes fényképek reprezentálják a mai varsó életét.

a kiállítás február 8-ig tekinthető meg./mti/

bb.43. a fővárosi tanács közlekedési főigazgatósága

s/bc/p ie

1980. január 21.

értesíti a gépjárművezetőket, hogy január 22-én, kedden a dél-előtti órától a XIX. kerületi mátyás király utcának a határ ut és a vörös hadsereg utja közötti szakaszát a forgalom elől - közmű-és utépités miatt- lezárják. a forgalomterelés kijelölt utvonala: a határ ut felé az egyirányított damjanich utca és álmos utca, a vörös hadsereg utja felé az ady endre ut és dugonics utca. kéri a gépjárművezetőket, hogy az említett helyeken fokozott óvatossággal, a kihelyezett új jelzőtáblák szerint közlekedjenek./mti/

17.40/p

-27-

1980
07

bb.44. a közgazdászok vezető testületei a kongresszusi irányelvekről

gg/ok ie

1980. január 21.

a magyar közgazdasági társaság és a szervezési és vezetési tudományos társaság elnöksége, valamint a tit közgazdasági választmányának vezetősége egyetért az mszmp kongresszusi irányelveiben megfogalmazott célokkal - hangsúlyozták a három testület hétfői együttes ülésén.

a kossuth klubban tartott tanácskozáson, amelyen a központi bizottság kongresszusi irányelveit vitatták meg, részt vett és felszólalt havasi ferenc, az mszmp központi bizottságának titkára is. az ülésen csikós-nagy béla államtitkár elnökölt, a bevezető referátumot bogнар józsef akadémikus tartotta.

a tanácskozáson kifejtették: a kongresszusi irányelvekben megfogalmazott célok és feladatok megvalósítása érdekében a közgazdászok tudományos társaságai különös figyelmet fordítanak a magyar gazdaságnak a változó világgazdasági folyamatokhoz való rugalmas alkalmazkodására, a termékszerkezet korszerűsítésére, a termelés gazdaságosságára és a vállalati gazdálkodás hatékonyságának növelésére, valamint az ezeket szolgáló gazdaságpolitikai alapelvek és gazdasági cselekvés érvényesülésére. a tudományos társaságok munkájában a legfontosabb tennivalók között jelölték meg a közgazdászok mozgósítását a gazdasági feladatok megoldására, valamint a hatékony irányító tevékenység segítségét minden vezetői szinten.

az ülésen elhangzott észrevételeket és javaslatokat eljuttatják az mszmp központi bizottságához./mti/

- 28 -

19.35/-ok

20¹⁰07

bb.45. áramszünetet okozott a markológép

kal/ok ie

1980. január 21.

építkezési munka közben egy markológép földalatti vezetőket rongált meg hétfőn délután nyíregyházán, s emiatt csaknem három órára szinte a fél város áram nélkül maradt. a tiszántuli áramszolgáltató vállalat karbantartó és hibaelhárító brigádjai azonnal megkezdték a károsodott vezetőék cseréjét. munkájuk eredményeként a kora esti órákra ismét helyreállt az áramszolgáltatás a szabolcsi megyeszékhelyen./mti/

bb.46. időjárásjelentés

gg/ok ie

1980. január 21.

a meteorológiai intézet jelenti január 21-én hétfőn 19 órakor:

felhős, párás téli idő

várható időjárás kedd estig: folytatódik a jobbára erősen felhős, párás, néhány helyen tartósan ködös idő. a délnyugati országrészben szórványos hószállingózás is valószínű. a délire forduló szél napközben kissé megélénkül. a várható hőmérséklet kedden koradélután: általában 0 fok körül, néhány tartósan ködös területen mínusz 5 fok közelében lesz./mti/

felhasználható 21.15 órától!

bb.47. új magyar film disztribútorja

t jok/s/bc/ok ie

1980. január 21.

hétfőn a vörös csillag filmszínházban disztribúción mutatták be a „hogyan felejtsük el életünk legnagyobb szerelmét”, című új magyar filmet. a ma filmhunria filmstúdiójában készült produkció rendezője és forgatókönyv írója szász péter, operatőre andor tamás, zenéjét aldobolyi nagy györgy szerezte. a főszerepben pécsi ildikó látható, fontosabb figurákat formál meg avar istván, bodrogi gyula, mécs károly, szakács eszter, hegedüs d.géza és kozák lászló./mti/

- 29 -

20.00/-ok

20¹⁰07

60.008/x

Belföldi hírek

1980. január 22. k e d d

bb.1. tervek az általános iskolák zsufoltságának enyhítésére -
a fővárosi népi ellenőrök tapasztalatai

a az/mv/bc/ok ie 1980. január 22.

átcsapott az iskolák küszöbén a demográfiai hullám, egyre népesebb gyermekkorosztályok érnek diáksorba. jól jelzik ezt a budapesti adatok: az ötéves terv elején 144 ezer gyermek tanult az általános iskolákban, három évvel később már 22 ezer kisdíákkal több. az iskolások száma 15 százalékkal nőtt, s bár több a tanterem is - 4830 helyett 5200-ban tartanak órákat, napközis foglalkozást -, az iskolai hálózat gyarapodásának üteme jóval elmarad a diáklétszám emelkedésétől. a következmény: az általános iskolákban egyre nagyobb a zsufoltság, két műszakban kénytelenül tanulni az iskolások 43 százaléka. a körülmények miatt romlik az oktatás színvonala, nehezebb a pedagógusok dolga, hiszen figyelmét sok gyerek közt kell megosztania, és nehezebben birkózik meg a tananyaggal a diák is. ezt állapították meg a közelmúltban zárult - s egy országos vizsgálat részét képező - fölmérésük során a fővárosi népi ellenőrei, hét kerület negyven iskolájában szerzett tapasztalataikat összegezve, s tájékozódva a fővárosi tanács művelődésügyi, beruházási, továbbá terv- és közgazdasági főosztályán, s a kerületi tanácsok illetékes osztályain. a vizsgálat célja az volt, hogy földerítsék, miként készültek-készülnek az iskolák és a tanácsi szakigazgatási szervek a demográfiai helyzetből adódó teendőkre.
/folyt.köv./

07

bb.48. algériai egészségügyi küldöttség

tr/zsu ie 1980. január 21.

abdelrazzak buhara egészségügyi miniszter vezetésével - dr. schullkeisz emil egészségügyi miniszter meghívására hétfőn algériai egészségügyi küldöttség érkezett budapestre. /mti/

-.-

bb.49. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke 14.00 órától zárásig

ok ie 1980. január 21.

- 29. magyar-angolai gazdasági tárgyalások
 - 30. szakszervezeti küldöttség
 - 31. elhunyt sasvári béla, az mti főkönyvelőségének vezetője
 - 32. nagyjavítás újpremizálási rendszerrel
 - 33. száznegyedik születésnap
 - 34. magyar-csehszlovák ifjúsunkás szeminárium kezdődött
 - 35. kutyát keres a köjál
 - 36. február 4.-től 8-ig pécssett játékfilmszemle
 - 37. átadták a madách emléklakettet
 - 38. kitüntetés
 - 39. magyar-csehszlovák határmenti népfrent találkozó
 - 40. elhunyt stáry loránd
 - 41. átadták az idei gábor andor díjat
 - 42. fotódokumentációs kiállítás varsóról
 - 43. a fővárosi tanács közlekedési főigazgatósága
 - 44. a közgazdászok vezető testületei a kongresszusi irányelvekről
 - 45. áramszünetet okozott a markológép
 - 46. időjárásjelentés
 - 47. új magyar film diszbemutatója
 - 48. algériai egészségügyi küldöttség
 - 49. hírjegyzék
- /mti/

-.-

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztették: halasi györgy
dosztányi imre
izsák erika

- vége -

21.30/zsu

21.40/07